

szilánkokban II. kötet. Magvető és Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1989., 202. old.

¹⁷ Uo., 203. old.

¹⁸ Németh László: Magyar felsőbboktatás. In. ua., II. kötet, 575. old. (ld. 4. jegyzet.)

¹⁹ Prohászka Ottokár: Az egyház demokráciája (1897). In. Prohászka Ottokár Összegyűjtött Munkái 10. kötet (Korunk lelke). Szent István Társulat, Budapest, 1928. 37. old.

²⁰ Uo.

²¹ Uo.

²² Márton Áron: Nemzet és kultúra. Erdélyi Iskola, 1934/35. évf. 5–6. sz. In. Ozsváth i. m., 114. old.

²³ Prohászka Ottokár: Az autonómiai mozgalmak pszichológiája (1897). In. Prohászka Ottokár Összegyűjtött Munkái 10. kötet (ld. 19. jegyzet), 54. old.

²⁴ Németh László: A Medve utcai polgári. Magyar Élet Kiadása, Budapest, 1943., 47–48. old.

²⁵ Németh László: Tapasztalat- és álmátadás (1961). In. Németh László: Sajkódi esték. Magvető és Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1974., 298. old.

²⁶ Németh László: A Medve utcai polgári. Ua. (ld. 24. jegyzet), 25. old.

²⁷ Karácsony Sándor: A magyar észjárás. Magvető Kiadó, Budapest, 1985., 95. old.

²⁸ Uo., 94. old.

²⁹ Uo., 100. old.

³⁰ Karácsony Sándor: A magyar demokrácia. Exodus Kiadó, Budapest, 1945., 54. old.

³¹ Uo., 55. old.

³² Márton Áron: Templom és iskola. Erdélyi Iskola, 1939/40. évf. 3–4. sz. In. Ozsváth i. m., 253. old.

³³ Márton Áron: Ugartörés előtt. Erdélyi Iskola, 1934/35. évf. 1–2. sz. In. Ozsváth i. m., 107. old.

³⁴ Németh László: A tanügy rendezése (1945). In. Németh László: A kísérletező ember. Magvető Kiadó, Budapest, 1963., 141–142. old.

³⁵ Kodály Zoltán: Visszatekintés I. kötet. Ua. (ld. 8. jegyzet), 201. old.

³⁶ Uo., 73. old.

³⁷ Kodály Zoltán: Feljegyzése 1957. március 27-én. In. Kodály Zoltán: Közélet, vallomások, zeneélet. A kötet anyagát válogatta, szerkesztette, sajtó alá rendezte: Vargyas Lajos. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1989., 175. old.

³⁸ Tudomány, kultúra, politika. Gróf Klebelsberg Kuno válogatott beszédei és írásai (1917–1932). Válogatta, az előszót és a jegyzeteket írta: Glatz Ferenc. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1990., 232. old.

³⁹ Uo., 264. old.

⁴⁰ Uo., 266. old.

⁴¹ Kodály Zoltán: Visszatekintés I. kötet. Ua. 201. old.

⁴² Németh László: Egy gondolat története. In. Németh László: Sajkódi esték. Magvető és Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1974., 330. old.

⁴³ Klebelsberg i. m. (ld. 38. jegyzet), 233. old.

Részlet a szerzőnek a Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület gondozásában 2017 júniusában megjelent, *Magyar nevelés. Adalék a huszadik századi magyar szellemtörténet egy fejezetéhez* című könyvéből, amelynek négy „tartóoszlopa” Karácsony Sándor, Kodály Zoltán, Márton Áron és Németh László.

Orgoványi Anikó

Szentendrei Mozaik

Barcsay Jenő festőművész emlékére

Ablakszemek őrzik törékeny alakját,
emlékét ringatják girbe-görbe utcák,
kőlépcsők, kőkapuk, sikátorok,
ti még tudjátok, merre ballagott.

Siklott a grafit a papírlapon,
táncolt az ecset a festővásznon,
gondolat formálta a mozaikot,
s teremtett a holt falon varázslatot.

Örök minőséggé érett asszonyok,
árkádok mélyén gubbasztó alakok,
fojtott, izzó színek, tündöklő aranyok,

túléltek a mestert, aki alkotott,
de általatok mégis tovább él ő,
s égi műtermében alkot Barcsay Jenő.

Körhinta

Czöbel Béla „Körhinta” című festményéhez

Megállt az idő, kimerevedett
vásznon nyüzsög, tolong
a zsibongó nép

holt pillanattá hökkent, színes
kavalkád, perzselődő, tüzes
indulat

szoknyasuhogás, falovak nyihogása,
pörgő kaleidoszkóp-pillanat
varázsa

görcsös kapaszkodás sorsunk
körhintáján, ki előbb,
ki utóbb

sodródik ki a végtelen forgásán
s leszünk halvány lenyomat
Isten festővásznán.